

Holappa (Jussi Vatanen, links) en Raunio (Martti Suosalo) in de bar.

Romantiek in een depressief universum

DRAMA

Fallen Leaves is een zeer roerende romantische komedie, in de kenmerkende stijl van Aki Kaurismäki.

Door onze redacteur
Tristan Theirlynck

Ik ben depressief.” „Waarom?” „Omdat ik te veel drink.” „Waarom drink je dan?” „Omdat ik depressief ben.” Even stilte. „Laten we voetbal kijken.”

Deze dialoog tussen werkmans-alcoholisten Holappa en Raunio in het midden van *Fallen Leaves*, past in bijna elke film van Aki Kaurismäki. Of elk interview met de Finse regisseur. Hij heeft een stijl, zó persoonlijk en kenmerkend dat de films bij herinnering soms door elkaar lopen.

Hij verbeeldt Finland - en met name Helsinki - als een kapotgevalen sneeuwbol. IJzige, druiperige, deprimerende kou. Geen winterwonderland, maar een lege, industriële kaalheid. Die stadstoendra bevolkt hij met depressievelingen naar Fins stereotiep. Eenlingen die weinig praten en veel drinken. Stoicijns begeven ze zich door de komische tragiek die Kaurismäki in schaars belicht, kleurrijk beeld voor ze neerzet. Absurd, maar na anderhalf uur gek genoeg diep menselijk.

Fallen Leaves voldoet aan alle criteria om een 'klassieke Kaurismäki' genoemd te worden. Wel een heel goede. De beelden zijn prachtig, de donkere kleuren gloeien in melancholie, alsof je ze door je tranen bekijkt. En elk beeldschoon frame bevat een grap met verontrustende of dieptrieste kern. De klanten van de supermarkt waar Ansa werkt kopen louter enorme hompen vlees. In elke huiskamer worden vreugdeloos magnetronmaaltijden gegeten terwijl de radio updates over de Russische agressie in Oekraïne uitschalt. „Een moeder huilt boven het lijk van haar kind.” Ansa neemt een hapje. En de California Pub, waar fabriekswerker Holappa zich zwijgend dooddrinkt met de lokale alcoholisten, is vies, sfeerloos en heeft niks met Californië te maken.

Kaurismäki doet met *Fallen Leaves* het best wat hij het best doet. Maar toch is er iets anders: ditmaal

gebruikt hij zijn tragikomische wereld als basis voor een vrij traditionele romantische komedie.

Kaurismäki 'deed' eerder liefde. In *Match Factory Girl* (1990) was liefde vooral naïviteit. Iris hoopt dat de rijke Aarne haar redt van haar rotleven en haar mishandelende ouders. In plaats daarvan gebruikt hij haar voor seks en verdwijnt als ze zwanger wordt. Zij vergiftigt hem. Eind goed al goed. In *The Man without a Past* is liefde juist helend, betekenisvol. Een man met geheugenverlies vindt nieuwe levenslust in een liefde met een vrouw van het Leger des Heils. En in *Le Havre* zou je kunnen zeggen dat Kaurismäki liefde gelijkschakelt aan solidariteit, van een oude schoenenpoetser naar een jonge vluchteling. Kaurismäki drukt zijn engagement hier uit in gevoel: liefde is een transcendentale, puur altruïstische kracht.

Maar nooit eerder deed hij het als in *Fallen Leaves*. Pas aan het eind van de film bedenk je dat de plot feilloos de gemiddelde romkom volgt. Holappa en Ansa ontmoeten elkaar in een karaokebar, als Holappa's vriend een van Ansa's vriendinnen probeert te versieren. Ze staren elkaar alleen aan, wisselen geen woorden of nummers uit. Ze plannen pas een date als ze elkaar per toeval zien voor de deur van de gesloten California Pub (de eigenaar dealde drugs met een groepje potsierlijke gangsters in leer). Maar dan raakt Holappa haar telefoonnummer kwijt. En wordt Ansa boos en trapt hem het huis uit. En moet Holappa zijn dronkenschap overwinnen. Er belandt iemand in het ziekenhuis. En uiteindelijk: eind goed al goed.

Je kan het zien als parodie. Een standaard romkom in het verminkte universum van Kaurismäki. Maar dat is niet het gevoel waarmee je de film verlaat. Júíst omdat de levens van Holappa en Ansa zo tragisch zijn, raakt de liefde je diep. „De dood is de donkere achtergrond die een spiegel nodig heeft, willen we iets zien”, schreef Saul Bellow. De zin had zo in elke Kaurismäki-film kunnen zitten. Maar vooral in deze.

Drama

Fallen Leaves. Regie: Aki Kaurismäki. Met: Jussi Vatanen, Alma Pöysti. Lengte: 81 minuten.

